

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Themazetting OBPWO 2022

Informatiesessie 25 maart 2022

Agenda

- ▶ Algemene toelichting over OBPWO
- ▶ Inhoudelijke toelichting per thema
  - Per thema aparte link
- ▶ Doel:
  - Toelichting bij de thema's en procedure
  - Vraag en antwoord
  - Deelname is geen voorwaarde voor indiening voorstellen

Themazetting 2022

- 1,5 miljoen euro voor 2022
- 7 thema's, goedgekeurd door de Vlaamse Regering
- Totstandkoming
  - Diverse input
  - Ontwerp-themazetting door commissie
  - Advies van VLOR
  - Finale beslissing door de Vlaamse Regering
- Instellingen hoger onderwijs als promotor-coördinator

Gunningsprocedure

- ▶ Indienen op 3 mei 2022 om 12.00 uur per email.
  - Oproep + beoordelingscriteria als leidraad
  - Ontvangstbevestiging
- ▶ Beoordeling door commissie (ministerie Onderwijs en Vorming, onderwijsinspectie, externe wetenschappers)
- ▶ Beoordelingscriteria
  - Kwaliteit van het voorstel (40 punten)
  - Expertise van de indieners (20 punten)
  - Kostprijs (40 punten)
- ▶ Rangschikking
  - Min. 75 %
  - Max 1 project per thema

Indienen voorstel op 3 mei 2022 om 12 uur

→ Aanvraagformulier

× digitaal ondertekend door alle promotoren

× begroting

→ zie financiële richtlijnen

→ max 10 % overhead op personeels- en werkingskosten

→ geen BTW op gehele onderzoeksproject.

→ Bijlage met projectomschrijving

× Beschrijving + verantwoordende keuzes

× Elementen uit het aanvraagformulier

× Let op: vermeld aantal woorden per rubriek; lever ev aan in WORD

Verwachte outputs

- ▶ Algemeen
  - Wetenschappelijk rapport
  - Onderbouwde en praktijkgerichte valorisatiematerialen
    - × Diversiteit en afgestemd op de noden
  - Aanbevelingen t.a.v. diverse actoren

- ▶ Per thema specifieker omschreven, afhankelijk van kennisvragen

Opvolging onderzoek

- ▶ **Opstartgesprek** met onderzoekers en dossierbehandelaar
- ▶ **Overeenkomst per project**
- ▶ Opvolging door **stuurgroep** (opvolging project, maar ook aandacht voor valorisatie)
- ▶ **Verwachte resultaten:**
  - Tussentijdse rapporten (per thema gespecificeerd)
  - Wetenschappelijk eindrapport + toegankelijke samenvatting + onderbouwde beleidsaanbevelingen
  - Per thema ook specifieke verwachtingen geformuleerd

- Alle nodige documenten en ppt en verslag (en ev bijkomende informatie) op

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/oproepen-voor-onderzoeksvoorstellen>

- Indienen ten laatste op 3 mei 2022 om 12.00 uur via mail
- Midden juli 2022: beslissing door minister van Onderwijs en communicatie
- Bijkomende vragen: Katrijn.Ballet@ond.vlaanderen.be

Thema 1: Effectieve praktijken ter preventie van spijbelen en VSV in SO

➤ Aanleiding

- Reeds veel onderzoek beschikbaar over dit thema
- Nood aan wetenschappelijk onderbouwde handvatten

➤ Kennisvragen

- **Luik 1: wetenschappelijke review.**
  - Wat zijn de gekende effectieve praktijken en effectief beleid?
  - Wat zijn de randvoorwaarden?
- **Luik 2: ontwikkeling effectieve praktijken**
  - Aftoetsen met het onderwijsveld (scholen, netwerk STS)
- **Luik 3: aanbevelingen voor de implementatie, professionalisering en samenwerkingen**
  - Hoe rekening houden met diversiteit van contexten? (Onderwijsvormen, leerlingenpopulatie, ...)

- **Verwachte resultaten**
  - **Wetenschappelijk reviewstudie**
  - **Praktijkgerichte valorisatie**
    - **Toolbox met wetenschappelijk onderbouwde praktijken**
    - **Aanbevelingen voor implementatie**
    - **Aandacht voor de verschillende betrokken actoren en contexten**

- **Looptijd: maximaal 18 maanden**
- **Kostprijs: maximaal € 190.000**

Thema 2: Samenwerking gewoon – buitengewoon onderwijs i.f.v. trajecten op maat voor IIn met SOB

➤ Aanleiding

- buo: voor IIn die nood hebben aan doorgedreven ondersteuning in een aangepaste context gedurende de periode die nodig is,
- schotten tussen gewoon onderwijs en buo zijn hoog,
- lokale samenwerkingsinitiatieven tussen scholen van gewoon onderwijs en buo met het oog op het realiseren van onderwijs op maat (≠ ondersteuning ihkv ondersteuningsmodel)

➤ Kennisvragen

- Analyse van leerlingenloopbanen: focus op IIn die de overgang maken van gewoon onderwijs naar buo binnen het onderwijsniveau.
- Analyse van kenmerken, vormen en praktijken van samenwerking waarin vorm wordt gegeven aan gezamenlijk onderwijs, kwaliteitsvolle trajecten op maat van IIn met SOB en wordt gewerkt aan de overstap van buo naar gewoon onderwijs.
- Ontwikkeling van een wetenschappelijk onderbouwde inspiratiegids voor samenwerking tussen scholen voor gewoon onderwijs en buo met het oog op de gezamenlijke realisatie van trajecten op maat voor IIn met SOB (met concrete handvatten, tips en praktijkvoorbeelden).

➤ **Verwachte resultaten**

- een **wetenschappelijk onderzoeksrapport** met inzichten over kwaliteitsvolle samenwerking tussen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs waarin vorm wordt gegeven aan gezamenlijk onderwijs, kwaliteitsvolle trajecten op maat van leerlingen worden uitgewerkt en wordt gewerkt aan de overstap van buo naar gewoon onderwijs,
- een **wetenschappelijk onderbouwde, praktijkgerichte inspiratiegids** voor de ontwikkeling en vormgeving van die kwaliteitsvolle samenwerking,
- **wetenschappelijk onderbouwde aanbevelingen** voor beleidsmakers op alle niveaus.

! Opgelet: geen nieuwe evaluatie van het ondersteuningsmodel

➤ **Looptijd:** max. 18 mnd

➤ **Kostprijs:** max. 190.000 euro

Thema 3: Onderbouwde hefboomen voor kwaliteitsvol kleuteronderwijs

- **Aanleiding**
- Belang van brede ontwikkeling jonge kinderen
- Ondanks hoge participatiegraad substantieel aandeel kinderen dat geen sterke start kent in het lager onderwijs

- **Kennisvragen**
- Wetenschappelijke analyse **kenmerken effectieve praktijken** en condities en hefboomen voor een hoge onderwijskwaliteit
- Wetenschappelijke **analyse huidige praktijken** in het Vlaamse kleuteronderwijs
- Vertaling naar **aanbevelingen** voor de realisatie van effectieve onderwijspraktijken in de Vlaamse kleuterscholen
- Focus op Nederlands, wiskundige initiatie en executieve functies in het gewoon kleuteronderwijs

➤ **Verwachte resultaten**

- **wetenschappelijke rapportering** literatuurstudie en analyse huidige praktijken Vlaamse kleuteronderwijs (tussentijds rapport literatuurstudie)
  - **praktijkgerichte valorisatie**: onderbouwde didactische wenken, hefboomen en condities en gericht op ontwikkeling in de leergebieden Nederlands, wiskundige initiatie en executieve functies bij kleuters
  - **aanbevelingen** ten aanzien van beleidsmakers, schoolleiders en andere onderwijsprofessionals over hoe we de kwaliteit van het kleuteronderwijs kunnen verbeteren
- Looptijd: max. 24 maanden
- Kostprijs: 285.000 euro

Thema 4: Hefbomen.. betrokkenheid van ouders bij het leren, ... taalverwerving Nederlands

➤ Aanleiding

- *onderwijstaal Nederlands* is de sleutel voor sterke onderwijsprestaties (↔ peilingsresultaten en resultaten internationaal vergelijkend onderzoek)
- verschillende initiatieven binnen en buiten de school, gefinancierd door o.a. Vlaamse en andere overheden
- *thuisbetrokkenheid* als onderzoeksthema in Vlaanderen nog beperkt
- Opdracht: We willen dan ook **inzichten en methodieken** gericht op de **verhoging en versterking van de thuisbetrokkenheid** van ouders bij het leren van hun kind(eren) met bijzondere aandacht voor de **taalverwerving** in kaart brengen, eventueel **vertalen naar de Vlaamse context en toetsen in het veld.**

➤ **Kennisvragen**

- **Luik 1: beschrijvende analyse van literatuur en bestaande praktijken**
  - LIT: Welke strategieën?
  - LIT: Welke kritische succesfactoren en cruciale randvoorwaarden?
  - PRAKTIJK: Welke praktijken in Vlaanderen/buitenland?
- **Luik 2: aantal onderbouwde praktijken en incentives**
  - Wat is effect van de praktijken?
  - wat zijn de voordelen, nadelen en randvoorwaarden?

➤ **Verwachte resultaten**

- Reviewstudie (bestaande wetenschappelijke literatuur)
- wetenschappelijk rapport (analyse ontwikkel- en testfase)
- praktijkgerichte leidraad (handvatten voor actoren)

➤ **Looptijd:** maximaal 24 maanden

➤ **Kostprijs:** maximaal 215.000 euro

Thema 5: Evaluatie decreet dko

➤ **Aanleiding**

- Decreet 9 maart 2018: evaluatie in regeerakkoord 19-24
- Doelstelling: rationeel onderwijsaanbod (doelmatig en goed gespreid)
- Breder evaluatie (inspectie, Rekenhof) loopt

➤ **Kennisvragen:**

- In welke mate zijn de beleidsdoelstellingen gerealiseerd en wat zijn bepalende factoren?
  1. Spreiding van het aanbod van dko-opleidingen en –trajecten
  2. Aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van het aanbod
  3. Aanbod op maat van leerlingen

➤ **Verwachte resultaten**

- Tussentijds rapport 31/3/23 over spreiding aanbod
  - Evaluatierapport
    - Informatie bundelen
    - Beschrijven en verklaren
    - Theoretisch kader
  - Beleidsaanbevelingen
-
- Looptijd: max. 18 maanden

  - Kostprijs: max. 190.000 euro

Thema 6: BOUWSTENEN VOOR OPLEIDING EN PROFESSIONALISERING VAN (DUALE) LERAREN TECHNISCHE EN PRAKTIJKVAKKEN IN ARBEIDSMARKTGERICHTE OPLEIDINGEN

➤ Aanleiding

- Aantrekken en professionaliseren van kwaliteitsvolle leraren in arbeidsmarktgerichte opleidingen
  - Aandacht voor arbeidsmarktgerichte kennis en vaardigheden en samenwerking met arbeidsmarkt
  - Initiatieven i.f.v. binnenbrengen externe expertise (aantrekken zij-instromers + duaal lesgeven)
- Diversiteit aan initiatieven maar nood aan gericht en onderbouwd meersporenbeleid ifv permanente professionalisering

▶ Kennisvragen

- Inzicht verwerven in de opleidings- en professionaliseringsnoden van leraren(teams) + profiel leraren
- Wetenschappelijk onderbouwde praktijken ontwikkelen om leraren(teams) in arbeidsmarktgerichte opleidingen doorheen het volledige professionele continuüm te versterken, + randvoorwaarden
- **2 luiken:**
  - Opleiding en professionalisering van leraren in arbeidsmarktgerichte opleidingen
  - Vormen en condities van duaal lesgeven en andere manieren om expertise in scholen binnen te brengen.
- **Aandacht:** niet enkel aandacht voor professionalisering maar ook voor pedagogisch-didactische afwegingen/ effectieve didactiek, kenmerken schoolorganisatie en bedrijven.

- **Verwachte resultaten (voor de twee luiken)**
  - Wetenschappelijk rapport;
  - Onderbouwd en praktijkgericht valorisatiemateriaal, afgestemd op noden van de doelgroepen (zowel leraren als actoren in het professioneel continuüm);
  - Aanbevelingen ten aanzien van alle relevante actoren

- **Looptijd:** maximaal 24 maanden

- **Maximale kostprijs:** 215.000 euro

Thema 7: Klasklimaat dat leren ondersteunt en storend gedrag vermindert

➤ Aanleiding

- Internationaal onderzoek Vlaams onderwijs:
  - Daling van de leerlingenprestaties (PISA, TIMSS, PIRLS, ..)
  - Toenemende problemen disciplinair klasklimaat (TALIS)

➤ Kennisvragen

- **Luik 1: wetenschappelijke analyse**
  - Wat zijn de oorzaken (toenemende) problemen klasklimaat? (macro, school en klasniveau)
  - Wat zijn effectieve praktijken, hefboomen en drempels?
- **Luik 2: praktijkgerichte valorisatie**
  - Ontwikkeling en toetsing van onderbouwde concrete praktijken
  - Onderbouwde aanbevelingen

- **Verwachte resultaten**
  - **Wetenschappelijk rapport**
  - **Praktijkgerichte valorisatie**
  - **Aanbevelingen voor implementatie**

- **Looptijd: maximaal 24 maanden**
- **Kostprijs: maximaal € 215.000**